

Seznam příloh

Příloha 1 – Originální znění definic sociální ekonomiky a sociálních podniků podle vybraných mezinárodních organizací - Social Economy Europe, CIRIEC, EMES

Příloha 2 – Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 – 2010

Příloha 3 – Principy sociálního podniku podle TESSEA a Focus Praha o. s.

Příloha 4 – Informované souhlasy s rozhovorem a jeho zpracováním

Příloha 5 – Otázky pro sociální podnikatele

Příloha 1

Originální znění definic sociální ekonomiky a sociálních podniků podle vybraných mezinárodních organizací - Social Economy Europe, CIRIEC, EMES

Social Economy

Social Economy Europe

Social economy includes co-operatives, mutual societies, associations and foundations as well as other types of enterprises that share the values defined in the principles of the Social Economy Charter. (www.socialeconomy.eu.org/spip.php?rubrique10, 20. 9. 2010)

CIRIEC

The set of private, formally-organised enterprises, with autonomy of decision and freedom of membership, created to meet their members' needs through the market by producing goods and providing services, insurance and finance, where decision-making and any distribution of profits or surpluses among the members are not directly linked to the capital or fees contributed by each member, each of whom has one vote. The Social Economy also includes private, formallyorganised organisations with autonomy of decision and freedom of membership that produce non-market services for households and whose surpluses, if any, cannot be appropriated by the economic agents that create, control or finance them. (CIRIEC, 2005:9)

EMES

The concept of "social economy" goes back to the 19th century when various new types of organisations and enterprises were formed collectively by groups of people in response to problems they were facing due to deep transformations of the economic system: co-operative societies, friendly (mutual benefit) societies, and other forms of undertakings which aimed at organizing production, consumption, access to credit, access to health care and other services on a more equitable and democratic basis. In today terms, the social economy gathers enterprises of the co-operative movements, mutual benefit and insurance societies, foundations and all other types of non-profit organizations which all share some principles making them correspond to the "third sector"

of modern economies. Indeed, social economy organisations differ from the private for-profit sector as their primary goal is to serve members' needs or a broader public interest instead of maximizing and distributing profits to shareholders or members. They are also clearly distinct from the public sector although non-profit organisations may receive public subsidies to fulfil their mission: they are self-governed private organisations with the rule "one member, one vote" in their general assembly.

(www.emes.net/index.php?id=234, cit. 10. 5. 2010)

Social Enterprises

Social Economy Europe

Social Economy enterprises and organisations are economic and social players active in all sectors of society; they are set up to respond to people's needs. They are characterised principally by their aims and their methods: a different way of doing business which continuously associates the general interest, economic performance and democratic operation. (www.socialeconomy.eu.org/spip.php?rubrique10, 20. 9. 2010)

CIRIEC

According to the above definition, the *shared features* of these two sub-sectors of the SE are:

- 1) They are private, in other words, they are not part of or controlled by the public sector;
- 2) They are formally organised, that is to say that they usually have legal identity;
- 3) They have autonomy of decision, meaning that they have full capacity to choose and dismiss their governing bodies and to control and organise all their activities;
- 4) They have freedom of membership, in other words, it is not obligatory to join them;
- 5) Any distribution of profits or surpluses among the user members, should it arise, is not proportional to the capital or to the fees contributed by the members but to their activities or transactions with the organisation.
- 6) They pursue an economic activity in its own right, to meet the needs of persons, households or families. For this reason, SE organisations are said to be *organisations of people, not of capital*. They work with capital and other nonmonetary resources, but *not for capital*. (CIRIEC, 2005:9)

EMES

Social enterprises can be defined as “organizations” with an explicit aim to benefit the community, initiated by a group of citizens and in which the material interest of capital investors is subject to limits. They place a high value on their independence and on economic risk-taking related to ongoing socio-economic activity.

(www.emes.net/index.php?id=203&0=, cit. 10. 5. 2010)

Příloha 2

Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 – 2010

Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 - 2010

Nestátní neziskové organizace	Občanská sdružení	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnosti	Evidované právnické osoby	Organizační jednotky sdružení
1990	3 879					
1991	9 366					
1992	prosinec 15 393	prosinec 1 551				
1993	prosinec 21 694	prosinec 2 768				
1994	prosinec 24 978	prosinec 3 800				
1995	prosinec 26 814	listopad 4 253				
1996	dřezen 27 807	dřezen 4 392		dřezen *1		
1997	dřezen 30 297	prosinec 5 238		dřezen 52		
1998	listopad 36 046	listopad **55	listopad **71	listopad 129		
1999	léto/podzim 38 072	prosinec 272	prosinec 695	prosinec 560		
2000	květen 42 302	květen 282	květen 735	květen 557		
2001	listopad 47 101	listopad 299	listopad 784	listopad 701		
2002	říjen 49 108	říjen 330	říjen 825	říjen 762	říjen 4 785	říjen 30 547
2003	listopad 50 997	listopad 350	listopad 859	listopad 884	listopad 4 946	listopad 31 509
2004	prosinec 53 306	prosinec 362	prosinec 898	prosinec 1 038	prosinec 4 927	prosinec 32 020
2005	prosinec 54 963	prosinec 368	prosinec 925	prosinec 1 158	prosinec 4 605	prosinec 33 178
2006	prosinec 58 347	prosinec 380	prosinec 992	prosinec 1 317	prosinec 4 464	prosinec 28 868
2007	prosinec 61 802	prosinec 390	prosinec 1 048	prosinec 1 486	prosinec 4 446	prosinec 29 378
2008	prosinec 65 386	prosinec 411	prosinec 1 095	prosinec 1 658	prosinec 4 399	prosinec 29 752
2009	prosinec 68 631	prosinec 429	prosinec 1 168	prosinec 1 813	prosinec 4 347	prosinec 30 640
2010	říjen 71 164	říjen 449	říjen 1 199	říjen 1 916	říjen 4 335	říjen 31 013

* Zákon č. 245/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech vstoupil v platnost 1. ledna 1996

** Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech vstoupil v platnost 1. ledna 1998

Zdroje: Český statistický úřad, *Albertaina - Firemní monitor*

Příloha 3

Principy sociálního podniku podle TESSEA a Focus Praha o. s.

PRINCIPY SOCIÁLNÍHO PODNIKU

Schváleno výroční členskou schůzí TESSEA 17.9.2010

Preamble:

Sociální podnikání jsou podnikatelské aktivity prospívající společnosti a životnímu prostředí. Hraje důležitou roli v místním rozvoji a často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním. Zisk je z větší části použit pro další rozvoj sociálního podniku. Pro sociální podnik je stejně důležité dosahování zisku i zvýšení veřejného prospěchu.

Definice sociálního podniku

Sociálním podnikem se rozumí „subjekt sociálního podnikání“, tj. právnická osoba, její součástí nebo fyzická osoba, které splňují principy sociálního podniku. Sociální podnik naplňuje veřejně prospěšný cíl, který je formulován v základních dokumentech. Vzniká a rozvíjí se na konceptu tzv. trojího prospěchu – ekonomického, sociálního a environmentálního.

PRINCIPY SOCIÁLNÍHO PODNIKU	1. Sociální prospěch	2. Ekonomický prospěch	3. Environmentální a místní prospěch
CHARAKTERISTIKY (jsou v souladu s evropským pojetím sociálního podniku. Sociální podnik je má splňovat nebo k nim směřovat.) Podtrženo = vyžadováno.	a) <u>Provazování aktivity prospívající společnosti či specifické skupině lidí.</u> b) Demokratické rozhodování. c) <u>Založen z iniciativy občanů.</u>	a) <u>Případný zisk je používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku a/nebo pro naplnění veřejně prospěšných cílů.</u> b) <u>Vykonávání soustavné ekonomické aktivity.</u> c) Nesení ekonomických rizik. d) Nezávislost na veřejných či soukromých institucích. e) Alespoň minimální podíl placené práce. f) Možnost vícezdrojového financování.	a) <u>Uspokojování přednostně místních potřeb a využívání přednostně místních zdrojů.</u> b) Zapojení důležitých aktérů do činnosti sociálního podniku. c) Podporování smyslu pro sociální zodpovědnost na místní úrovni. d) Inovativní přístup a řešení. e) <u>Zohledňování environmentálních aspektů.</u>

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

nová ekonomika

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

ROZPOZNAVACÍ ZNAKY	1. Sociální prospěch	2. Ekonomický prospěch	3. Environmentální a místní prospěch
	Ad a) Zaměstnávání znevýhodněných osob a/nebo produkce zboží a služeb, které jsou určeny specifické skupině lidí nebo místní či širší společnosti, případně činnosti pozitivně ovlivňující udržitelný život lidí v prostředí (krajině). Ad b) b.1: Sociální podnik vhodnou formou informuje zaměstnance o chodu podniku, výsledcích hospodaření a dalším jeho směřování. <u>Doloženo:</u> Např. zápisy ze schůzí vedení se zaměstnanci. b.2: Pracovníci mají možnost vyjadřovat se k určitým pracovním záležitostem a ke strategii podniku. <u>Doloženo:</u> Rozhovory s pracovníky organizace. b.3: Pracovníci si jsou vědomi toho, jak přispívají k plnění veřejně prospěšných cílů sociálního podniku. <u>Doloženo:</u> Rozhovory s pracovníky organizace. b.4: Sociální podnik cíleně rozvíjí znalosti a dovednosti svých pracovníků. <u>Doloženo:</u> Koncepte vzdělávání pracovníků. Rozhovory s pracovníky organizace. Ad c) Běžný podnik je zakládán „iniciativou kapitálu“ (drženého a vkládaného	Ad a) <u>Doloženo:</u> Podle zakládací listiny, účetní závěrky, finanční zprávy ve výroční zprávě. Ad b) Produkování zboží a/nebo služeb, ne jednorázové aktivity. <u>Doloženo:</u> Podle účetní závěrky, finanční zprávy ve výroční zprávě. Ad c) Vlastní zodpovědnost za zisk a úpadek. <u>Doloženo:</u> Podnikatelský plán. Ad d) V případě, kdy je zakladatelem obec nebo soukromá instituce, musí být zajištěna samostatnost v rozhodování a řízení. Právní forma sociálního podniku není rozhodující, musí se jednat o soukromý subjekt. Nejde o příspěvkové organizace. <u>Doloženo:</u> Zakládací dokumenty. Ad e) Vykazatelnost zaměstnanců. Mohou pracovat i dobrovolníci. <u>Doloženo:</u> Existence pracovních smluv, mzdové účetnictví, výroční zprávy. Ad f) <u>Doloženo:</u> Účtovat odděleně o každém finančním zdroji.	Ad b) Spolupráce s veřejnými a soukromými institucemi a s členy místní komunity. <u>Doloženo:</u> Například smlouvy, rozhovory, zápisy z jednání, výroční zprávy atd. Ad c) Lze vložit do stanov, deklarací. Ad a, c, d) <u>Doloženo:</u> Marketingový plán. Účetnictví. Ad d) Inovace chápána podle P. Schumpetera jako: a) zavádění nových služeb nebo zboží nebo výrobků nových kvalit; b) zavádění nových metod práce; c) otvírání nového trhu; d) zajištění nových zdrojů surovin; e) reorganizace oblasti aktivit.

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

nová ekonomika

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

	<p>fyzickou osobou nebo společností) za účelem jeho zmnožení – zisku. SP je zakládán iniciativou lidí k uspokojení jejich potřeb.</p>		
KOMENTÁŘE	<p>V sociálním podniku je kladen důraz na vyváženost mezi demokratickým rozhodováním (strategie) a manažerským řízením (operativa).</p> <p>V rámci rozhodovacího procesu by měl být respektován princip „jeden člen, jeden hlas“ nebo alespoň by síla hlasovacího práva neměla být závislá na výši vloženého kapitálu.</p> <p>V praxi není téměř žádný podnik zakládán z iniciativy občanů v právním smyslu. Největší procento sociálních podniků je zakládáno podnikateli – jednotlivci nebo skupinami, jejichž podnikatelskou motivací je uspokojování společenských potřeb. Mnoho „klasických“ podnikatelů časem změni své pořadí hodnot a stanou se podnikateli „s obecně prospěšnými cíli“. Zpravidla jsou velmi úspěšní. Klíčovým slovem není „občan“, ale podnikatel. Ekologický projekt, který výrazně zlepšil život lidí v regionu a zároveň splňuje ostatní podmínky, může být také považován za sociální podnik. Může být iniciován obcí, nemusí vzniknout na základě iniciativy</p>	<p>Definice sociálního podniku: ... „právnícká osoba, její součástí...“ – jde o přechodný stav odpovídající české realitě.</p> <p>Sociální podnik působí ve všech sférách hospodářství.</p> <p>Sociální podnik se snaží o vytváření zisku/přebytku. Zisk však není primárním cílem podnikání.</p> <p>Převážná část zisku není rozdělována mezi společníky, manažery, členy, akcionáře nebo vlastníky.</p> <p>V závislosti na právní formě mohou případní členové nést ekonomická rizika prostřednictvím podílu na majetku, financování a rozhodování.</p> <p>Kombinace tržních i netržních (státní subvence a dary) a nepeněžních (dobrovolnictví) zdrojů.</p>	<p>Sociální podnik vstupuje do místních iniciativ a partnerství, přispívá k místnímu rozvoji znevýhodněných oblastí.</p> <p>Podporuje smysl pro společenskou odpovědnost na místní úrovni. Dodržuje etické principy včetně principu rovných příležitostí.</p> <p>Základním smyslem sociálního podniku je provozovat aktivity prospívající společnosti a/nebo místní komunitě.</p>

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

nová ekonomika

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

	občanů.		
OTÁZKY, KTERÉ SE ZATÍM NEPODÁŘILO VYŘEŠIT	<p>Založen z iniciativy občanů – v současné české legislativě to splňují pouze družstva a občanská sdružení. Je otázkou, jak by se to prokazovalo u jiných právních forem.</p> <p>Otázka je, zda je OSVČ sociálním podnikem? Sebezaměstnávání znevýhodněných osob do sociálního podnikání podle názoru pracovních skupin patří, nesplňují ale některé charakteristiky sociálního podniku.</p> <p>Lze definovat jako rozpoznávací znak specifika práce s cílovou skupinou (diverzity management)? Například specifika při přijímání a zaškolování nových pracovníků, úpravy pracovišť a pracovních podmínek nutných pro využití zbytkového pracovního potenciálu osob se zdravotním postižením, specifika při řízení a práci s cílovou skupinou, zaměření se na její další rozvoj a pomoc při integraci do většinové společnosti.</p>	<p>V případě, kdy je zakladatelem obec nebo soukromá instituce, musí být zajištěna samostatnost v rozhodování a řízení. Otázkou je, zda a jak to lze ošetřit.</p>	

Zpracovali členové pracovní skupiny definice TESSEA ve složení:

Marie Dohnalová (UK); Dumish Guri, Nathalie Guri, Vojtěch Sedláček (Agentura Prováv, s.r.o.); Jiří Svoboda (Družstevní asociace ČR); Romana Šloufová (UK); Karolína Špačková (Magistrát hl.m.Praha); Hana Vosmiková (Nadace VIA, Akademie sociálního podnikání); Markéta Würtherlová (Fokus Praha o.s.)
Spolupráce: Petra Francová (Nová ekonomika o.p.s.), Peter Sokol (CSR Consult s.r.o.), Karel Rychtář (SČMVD), Vojtěch Miller (PPSD), Růžena Fraňková (Nezaměstnaní), Martin Lán (FOKUS Ústí n.L.)

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

nová ekonomika

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Focus o.s. – Standardy sociální firmy

Úvod

Standardy sociální firmy vznikly z potřeby definovat a rozpoznat sociální firmu v podmínkách ČR a tím ji odlišit od dalších modelů zaměstnávání znevýhodněných osob. Mají napomoci k ujasnění hlavních charakteristik sociální firmy a porozumění základním hodnotám, ke kterým se sociální firma hlásí.

Sociální firma je jedním z aktérů sociální ekonomiky. Vyvíjí podnikatelskou činnost za účelem naplňování svých sociálních cílů. Je jedním z modelů zaměstnávání lidí znevýhodněných na otevřeném trhu práce. Poskytuje jim pracovní uplatnění, které se blíží běžnému zaměstnání, přičemž však výrazně ke specifickým svým zaměstnancům. V případě potřeby poskytuje určitou míru podpory, zároveň však usiluje o maximální využití potenciálu svých zaměstnanců a rozvoj jejich schopností a dovedností.

Při tvorbě standardů jsme se inspirovali britským modelem sociální firmy.

Cílem standardů je zajištění transparentnosti sociálních firem ve vztahu k:

- zákazníkům, kteří využívají jejich služeb a kladou důraz nejen na kvalitu a cenu poskytovaných služeb a produktů, ale také na to, kdo a jak tyto služby či výrobky nabízí. Tedy zákazníkům, kteří reflektují i tzv. „sociální hodnotu“ nakupovaného zboží.
- zaměstnancům, zejména z řad znevýhodněných osob na trhu práce, osob, které se obtížně uplatňují na běžném pracovním trhu. Standardy jsou tak zárukou zaměstnancům, že jim sociální firma nabídne kvalitní pracovní prostředí s ohledem na jejich handicap, ale přitom s důrazem na maximální využití jejich schopností a dovedností. Zaručují, že se zaměstnanci mohou dále profesně i osobnostně rozvíjet a v případě nevídané práce v sociální firmě nebo vzniklé krizové situace jim bude umožněna návaznost na organizace a profesionály, kteří jim pomohou v řešení vzniklé situace.
- veřejným institucím, s cílem představit model sociální firmy a její přínosy z hlediska politiky zaměstnanosti, rovných příležitostí i místního rozvoje.
- organizacím a agenturám podporujícím rozvoj podnikání, kterým standardy umožní pochopit principy sociální firmy. Ta je podnikatelským subjektem, má ovšem specifika, která je třeba při přípravě a rozvoji podnikatelských aktivit zohlednit.

• poskytovatelům služeb v oblasti zaměstnanosti (např. agentury podporovaného zaměstnávání, úřady práce), aby mohli svým klientům nabídnout sociální firmu jako jednu z vhodných možností zaměstnávání pro znevýhodněné osoby a poskytnout jim adekvátní informace o zaměstnávání v sociální firmě.

• potenciálním donátorům a investořům, kteří mají zájem podporovat rozvoj sociálních firem, jakožto vhodného modelu zaměstnávání.

Standardy mají také sloužit jako vodítko pro zakladatele sociálních firem a společnosti, které se sociální firmou chtějí stát.

Jsou také podkladem pro budoucí systém certifikace sociálních firem.

Standardy sociální firmy vznikly ve spolupráci občanských sdružení Fokus Praha a SANANIM v rámci programu EQUAL a projektu Rozvoj sociální firmy.

Standardy v oblasti ZAMĚSTNÁVÁNÍ

Sociální firma zaměstnává kromě osob bez jakéhokoli znevýhodnění i stanovené procento osob znevýhodněných. Za znevýhodněné jsou považováni jak zdravotně postižení (tělesné a mentální postižení, osoby s kombinovaným postižením a duševní nemocní), tak i znevýhodnění sociálně (např. osoby po návratu z vězení, bezdomovci, bývalí uživatelé návykových látek). Zaměstnání v sociální firmě je vhodné zejména pro ty osoby, u kterých se předpokládá, že budou potřebovat dlouhodobou, popř. opakovanou pracovní a psychosociální podporu. Pracovní podmínky jsou rovinné pro všechny zaměstnance.

standard 8 Znevýhodnění zaměstnanosti

Sociální firma zaměstnává minimálně 26 % znevýhodněných na trhu práce v přepočtu na plné úvazky, maximálně však 66 %. Sociální firma zaměstnává ty znevýhodněné, kteří potřebují delší dobu adaptace při nástupu do zaměstnání a dlouhodobou, popř. opakovanou pracovní a psychosociální podporu nutnou pro jeho udržení.

Kritéria:

1. Sociální firma zaměstnává stanovené procento osob, které mají ztížený vstup na běžný trh práce.
2. Do stanoveného procenta jsou započítáni pouze zaměstnanci, kteří vzhledem ke svému znevýhodnění čerpají dlouhodobou nebo opakující se pracovní a psychosociální podporu.
3. Sociální firma má stanovená kritéria a způsob výběru zaměstnance.

standard 7 Pracovní smlouvy a mzdy

Všichni zaměstnanci jsou v pracovníprávním vztahu se sociální firmou a jsou za svoji práci finančně odměňováni.

Kritéria:

1. Všichni zaměstnanci mají písemně uzavřenou pracovní smlouvu nebo dohodu.
2. Všichni zaměstnanci mají stanovenou základní mzdu, která odpovídá jimi zastávané pozici, výši pracovního úvazku a druhu práce v daném regionu.
3. Sociální firma má vypracovaný přehledný mzdový předpis (základní mzda, pohyblivé složky, zaměstnanecké výhody).

standard 8 Etické principy a vnitřní komunikace

Sociální firma má stanovené etické principy a pravidla vnitřní komunikace a dbá na informovanost svých zaměstnanců.

Kritéria:

1. Etické principy sociální firmy zahrnují zejména respekt k důstojnosti a ochraně soukromí zaměstnanců, deklaraci a uplatňování principu rovných příležitostí a principu solidarity. Tyto principy jsou obsaženy v pravidlech vnitřní komunikace.
2. Zaměstnanci jsou při nástupu do práce seznámeni s etickými principy a pravidly vnitřní komunikace sociální firmy.
3. Sociální firma má zaveden a využívá přehledný systém předávání informací.
4. Sociální firma pravidelně informuje zaměstnance o výsledcích hospodaření a dalším jejím směřování.

standard 9 Organizační struktura

Sociální firma má jasně stanovenou organizační strukturu a systém řízení, který je popsán a je srozumitelný.

Kritéria:

1. Sociální firma má zpracovaný organizační řád, který obsahuje vymezení pravomocí a odpovědností, které se vztahují k jednotlivým pracovním pozicím, a vztahy nadřazenosti a podřízenosti.
2. Všichni zaměstnanci jsou s organizačním řádem seznámeni, znají své povinnosti a odpovědnosti.
3. Sociální firma má zpracovaný popis jednotlivých pozic, včetně požadované kvalifikace a dalších požadavků pro danou pracovní pozici.
4. Ke každé pracovní pozici je vypracována náplň práce, která může být upravena na základě konkrétního znevýhodnění zaměstnance přijatého na tuto pozici.
5. Systém řízení zohledňuje rozdílnosti ve výkonu pracovní činnosti jednotlivých zaměstnanců.

Standardy v oblasti PODPORY

Zaměstnávání znevýhodněných není jediným cílem sociální firmy. Její sociální role spočívá také v tom, že poskytuje svým zaměstnancům zvýšenou míru pracovní a psychosociální podpory v období adaptace a následně dle individuálních potřeb zaměstnance. Cílem této podpory je udržet si práci v sociální firmě a podpořit další profesní rozvoj zaměstnanců.

standard 10 Adaptace

Sociální firma zohledňuje potřeby svých zaměstnanců a vytváří podmínky pro jejich úspěšnou adaptaci a výkon kvalitní práce.

Kritéria:

1. Existuje a je používán systém začleňování a pracovní a psychosociální podpory, který umožňuje zohlednit individuální potřeby zaměstnance tak, aby se po začleňování orientoval v novém prostředí a rozuměl své pracovní činnosti.
2. Jsou provedeny nezbytné úpravy pracovního prostředí v souladu s potřebami znevýhodněných zaměstnanců.
3. Všichni zaměstnanci jsou informováni o specifických dáních sociální firmy.

standard 11 Udržení

Sociální firma přiměřeně přizpůsobuje pracovní podmínky a procedury potřebám svých zaměstnanců a zajišťuje jejich odborné vedení a pracovní rozvoj.

Kritéria:

1. V sociální firmě je zajištěno odborné vedení zaměstnanců v oblasti podnikání firmy.
2. Sociální firma průběžně vyhodnocuje a případně upravuje pracovní podmínky a míru potřebné pracovní a psychosociální podpory svých zaměstnanců.
3. Sociální firma předchází nadměrnému útlaku na pracovišti a uplatňuje zásady prevence vyhoření.
4. Každý zaměstnanec sociální firmy má, jak získat pracovní a psychosociální podporu, pokud se dostane do obtížné situace.
5. Každý zaměstnanec sociální firmy má právo na pravidelné hodnocení výkonu své práce.

standard 12 Profesní rozvoj

Sociální firma usiluje o profesní rozvoj svých zaměstnanců zejména v oblasti podnikání sociální firmy a dále o rozvoj dovedností a schopností, které mají vliv na pracovní výkonost a zvyšují konkurenceschopnost a možnost uplatnit se na trhu práce.

Kritéria:

1. Sociální firma má zpracován plán dalšího vzdělávání zaměstnanců, včetně finančního, časového a provozního hlediska, a řídí se jím. Všichni zaměstnanci jsou s tímto plánem seznámeni.

standard 13 Spolupráce sociální firmy

Sociální firma spolupracuje s organizacemi a institucemi, které se zabývají problematikou zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce či jejich podpory.

Kritéria:

1. Sociální firma využívá služeb organizací, které poskytují pracovní asistenci podporu při vstupu do sociální firmy, při výkonu práce a v problémových a krizových situacích znevýhodněného zaměstnance nebo konkrétně služby, např. při výběru uchazečů o práci v sociální firmě.
2. Zaměstnanci jsou o případné spolupráci sociální firmy s organizacemi poskytujícími pracovní asistenci podporu předem seznámeni.
3. Sociální firma je napojena na síť služeb zaměstnávání znevýhodněných osob v daném regionu.

Vydal Fokus Praha, o.s.
Dobřívka 26, 101 00 Praha 8
www.fokus-praha.cz

Grafická úprava: Štěpánka Koutná
Tisk: Jan Roubáček, Grafická studio, Ústevy
září 2007

Standardy sociální firmy

PIF

DEFINICE

I. PODNIKÁNÍ

- 1 – Poslání sociální firmy
- 2 – Podnikání
- 3 – Financování
- 4 – Provoz sociální firmy
- 5 – Informovanost a prezentace

II. ZAMĚSTNÁVÁNÍ

- 6 – Znevýhodnění zaměstnanců
- 7 – Pracovní smlouvy a mzdy
- 8 – Etické principy a vnitřní komunikace
- 9 – Organizační struktura

III. PODPORA

- 10 – Adaptace
- 11 – Udržení
- 12 – Profesní rozvoj
- 13 – Spolupráce sociální firmy

Standardy

1 – Poslání sociální firmy

- 2 – Podnikání
- 3 – Financování
- 4 – Provoz sociální firmy
- 5 – Informovanost a prezentace
- 6 – Znevýhodnění zaměstnanců
- 7 – Pracovní smlouvy a mzdy
- 8 – Etické principy a vnitřní komunikace
- 9 – Organizační struktura

- 10 – Adaptace
- 11 – Udržení
- 12 – Profesní rozvoj
- 13 – Spolupráce sociální firmy

Standardy v oblasti PODNIKÁNÍ

Sociální firma je podnikatelský subjekt, který působí na běžném trhu a je schopný obstát v konkurenci s ostatními podniky. Zároveň usiluje o etiku podnikání – navenek ke svým zákazníkům, konkurentům i směrem ke svým zaměstnancům. Její podnikání a provoz jsou transparentní a srozumitelné pro všechny zainteresované. Za tímto účelem sociální firma buduje vlastní identitu a informuje okolí o své činnosti.

standard 2 Podnikání

Sociální firma podniká a je schopná obětí na běžném trhu. Podnikání sociální firmy je etické a v souladu s platnými právními předpisy.

Kritéria:

1. Sociální firma má zpracovaný podnikatelský plán, který je alespoň 2x ročně vyhodnocován. Součástí podnikatelského plánu je marketingový plán, strategie řízení ekonomických rizik firmy a postup, jakým budou zaměstnanci o případné krizové situaci a jejím řešení informováni.
2. Sociální firma má oprávnění podnikat.
3. Sociální firma má zpracován soubor vnitřních pravidel, která upravují chování zaměstnanců sociální firmy k zákazníkům, dodavatelům, investorům a konkurentům. Všichni zaměstnanci jsou s těmito pravidly seznámeni a řídí se jimi.

standard 3 Financování

Sociální firma má minimálně 60 % příjmů zajištěno z vlastní produkce, tj. prodeje zboží nebo služeb. Ekonomickým cílem je finančně stabilní, dlouhodobě udržitelná a prosperující firma, která je respektována obohodními partnery a bankami.

Kritéria:

1. Sociální firma naplňuje stanovené procento příjmů z vlastní produkce. Případně další zdroje financování (dar, dobrovolnická práce, dotace a granty z prostředků veřejných rozpočtů na provoz) jsou doplněním příjmů, které vyrovnávají znevýhodnění firmy vyplývající ze zaměstnávání znevýhodněných osob na trhu práce.
2. Ekonomická strategie firmy vede k udržení či posílení konkurenceschopnosti, a to i formou investic do rozvoje firmy.
3. Má zpracovaný krizový plán pro případ platební neschopnosti.

standard 4 Provoz sociální firmy

Provoz sociální firmy je bezpečný. Zohledňuje specifické potřeby svých znevýhodněných zaměstnanců. Pro tento účel má zpracované provozní postupy, včetně řešení nouzových a havarijních situací. Tyto postupy jsou všem zaměstnancům srozumitelné a dostupné.

Kritéria:

1. Sociální firma má zpracované základní provozní postupy.
2. Sociální firma má vypracována možná pravděpodobná i méně pravděpodobná nebezpečí a vypracovaná pravidla, jak jim předcházet a jak postupovat, pokud nastanou.
3. Každý zaměstnanec je seznámen s provozními postupy; postupy jsou všem zaměstnancům dostupné a jsou používány v praxi.
4. Každý zaměstnanec je proškolen v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci.

standard 5 Informovanost a prezentace

Sociální firma otevřeně a pravdivě informuje veřejnost, zejména o sociální podnikatelské subjekt, polehnlánní zákaznky, veřejné instituce a zámjeme o zaměstnání a svém poslání a činnosti. Prezentace sociální firmy nevede ke stigmatizaci zaměstnanců znevýhodněných osob.

Kritéria:

1. Prezentace sociální firmy je veřejně dostupná; obsahuje základní informace o firmě, produktech či službách, které nabízí, pracovních podmínkách, možnostech zaměstnání, adresu a kontakty.
2. Prezentace sociální firmy není primárně postavena na tématu znevýhodnění zaměstnanců.

DEFINICE sociální firmy

Sociální firma je konkurenceschopný podnikatelský subjekt působící na běžném trhu, jehož účelem je vytvářet pracovní příležitosti pro osoby znevýhodněné na trhu práce a k tomu jim poskytovat přiměřenou pracovní a psychosociální podporu.

standard 1 Poslání sociální firmy

Sociální firma veřejně deklaruje své poslání, které obsahuje závazek podnikat, vytvářet pracovní příležitosti pro osoby znevýhodněné na trhu práce a k tomu jim poskytovat přiměřenou pracovní a psychosociální podporu. Tomu jsou upřesněny vnitřní postupy a způsob řízení sociální firmy.

Kritéria:

1. Sociální firma má písemně deklarované poslání a zveřejňuje ho.
2. Poslání je v souladu s definicí sociální firmy dle standardů sociálních firem.
3. Sociální firma má vnitřní postupy a systém řízení, které umožňují plnit poslání.
4. Existuje způsob hodnocení plnění poslání a na základě výsledků tohoto hodnocení existují přijatá opatření změny.

Příloha 4

Informované souhlasy s rozhovorem a jeho zpracováním

Vojtěch Sedláček - zakladatel, Agentura ProVás s.r.o.

Informovaný souhlas s rozhovorem a jeho zpracováním

Dne 29. července 2010 jsem poskytl/a rozhovor studentce Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze (FHS UK) Bc. Lence Ptáčkové.

Rozhovor byl realizován v rámci výzkumu empirické části diplomové práce na téma *Role státu v oblasti sociálního podnikání v České republice*. Rozhovor bude součástí výzkumu v rámci diplomové práce studentky, která je vedena na katedře Studií občanské společnosti (FKS UK).

Přepis rozhovoru bude v rámci uvedeného výzkumu zpracováván jen v anonymizované podobě, bez souvislosti s mým jménem a kontaktem na moji osobu.

Souhlasím s tím, že úryvky z tohoto rozhovoru mohou být součástí výstupu z výzkumu (výzkumné zprávy/diplomové práce) nebo publikace (odborný článek apod.), a to v anonymizované podobě bez mého jména a souvislosti s mojí osobou.

Až skončí výzkum k diplomové práci, tento rozhovor smí být archivován a tím zprostředkovan pro účely výuky či dalších výzkumů, a to v anonymizované podobě, bez spojení s mým jménem a s mojí osobou: ANO – NE

Jméno respondenta: VOJTĚCH SEDLÁČEK

Jméno tazatele: LENKA PTAČKOVÁ

Podpis respondenta:

Podpis tazatele:

Datum: 29. 7. 2010

Petra Jiráňová – manažerka sociální firmy Zahrada, *Focus o. s.*

Informovaný souhlas s rozhovorem a jeho zpracováním

Dne 2. srpna 2010 jsem poskytl/a rozhovor studentce Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze (FHS UK) Bc. Lence Ptáčkové.

Rozhovor byl realizován v rámci výzkumu empirické části diplomové práce na téma *Role státu v oblasti sociálního podnikání v České republice*. Rozhovor bude součástí výzkumu v rámci diplomové práce studentky, která je vedena na katedře Studií občanské společnosti (FKS UK).

Přepis rozhovoru bude v rámci uvedeného výzkumu zpracováván jen v anonymizované podobě, bez souvislosti s mým jménem a kontaktem na moji osobu.

Souhlasím s tím, že úryvky z tohoto rozhovoru mohou být součástí výstupu z výzkumu (výzkumné zprávy/diplomové práce) nebo publikace (odborný článek apod.), a to v anonymizované podobě bez mého jména a souvislosti s mojí osobou.

Až skončí výzkum k diplomové práci, tento rozhovor smí být archivován a tím zprostředkován pro účely výuky či dalších výzkumů, a to v anonymizované podobě, bez spojení s mým jménem a s mojí osobou: ANO – NE

Jméno respondenta: PETRA JIRÁŇOVÁ

Jméno tazatele: LENKA PTAČKOVÁ

Podpis respondenta:

Podpis tazatele:

Datum: 2. 8. 2010

Zuzana Dvořáková – ředitelka, TyfloCentrum o.p.s.

Informovaný souhlas s rozhovorem a jeho zpracováním

Dne 5. srpna 2010 jsem poskytl/a rozhovor studentce Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze (FHS UK) Bc. Lence Ptáčkové.

Rozhovor byl realizován v rámci výzkumu empirické části diplomové práce na téma *Role státu v oblasti sociálního podnikání v České republice*. Rozhovor bude součástí výzkumu v rámci diplomové práce studentky, která je vedena na katedře Studií občanské společnosti (FKS UK).

Přepis rozhovoru bude v rámci uvedeného výzkumu zpracováván jen v anonymizované podobě, bez souvislosti s mým jménem a kontaktem na moji osobu.

Souhlasím s tím, že úryvky z tohoto rozhovoru mohou být součástí výstupu z výzkumu (výzkumné zprávy/diplomové práce) nebo publikace (odborný článek apod.), a to v anonymizované podobě bez mého jména a souvislosti s mojí osobou.

Až skončí výzkum k diplomové práci, tento rozhovor smí být archivován a tím zprostředkován pro účely výuky či dalších výzkumů, a to v anonymizované podobě, bez spojení s mým jménem a s mojí osobou: ANO – NE

Jméno respondenta: ZUZANA DVOŘÁKOVÁ

Jméno tazatele: LENKA PTAČKOVÁ

Podpis respondenta:

Podpis tazatele:

Datum: 5.8.2010

Informovaný souhlas s rozhovorem a jeho zpracováním

Dne ... srpna 2010 jsem poskytl/a rozhovor studentce Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze (FHS UK) Bc. Lence Ptáčkové.

Rozhovor byl realizován v rámci výzkumu empirické části diplomové práce na téma *Role státu v oblasti sociálního podnikání v České republice*. Rozhovor bude součástí výzkumu v rámci diplomové práce studentky, která je vedena na katedře Studií občanské společnosti (FKS UK).

Přepis rozhovoru bude v rámci uvedeného výzkumu zpracováván jen v anonymizované podobě, bez souvislosti s mým jménem a kontaktem na mojí osobu.

Souhlasím s tím, že úryvky z tohoto rozhovoru mohou být součástí výstupu z výzkumu (výzkumné zprávy/diplomové práce) nebo publikace (odborný článek apod.), a to v anonymizované podobě bez mého jména a souvislosti s mojí osobou.

Až skončí výzkum k diplomové práci, tento rozhovor smí být archivován a tím zprostředkovan pro účely výuky či dalších výzkumů, a to v anonymizované podobě, bez spojení s mým jménem a s mojí osobou: ANO – NE

Jméno respondenta: MARIE HORÁKOVÁ

Jméno tazatele: LENA PTAČKOVÁ

Podpis respondenta:

Podpis tazatele:

Datum: 16.8.2010

Zuzana Hippmannová – manažerka Café Rozmar, *Rozmarýna o.p.s.*

Informovaný souhlas s rozhovorem a jeho zpracováním

Dne 18. srpna 2010 jsem poskytl/a rozhovor studentce Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze (FHS UK) Bc. Lence Ptáčkové.

Rozhovor byl realizován v rámci výzkumu empirické části diplomové práce na téma *Role státu v oblasti sociálního podnikání v České republice*. Rozhovor bude součástí výzkumu v rámci diplomové práce studentky, která je vedena na katedře Studií občanské společnosti (FKS UK).

Přepis rozhovoru bude v rámci uvedeného výzkumu zpracováván jen v anonymizované podobě, bez souvislosti s mým jménem a kontaktem na moji osobu.

Souhlasím s tím, že úryvky z tohoto rozhovoru mohou být součástí výstupu z výzkumu (výzkumné zprávy/diplomové práce) nebo publikace (odborný článek apod.), a to v anonymizované podobě bez mého jména a souvislosti s mojí osobou.

Až skončí výzkum k diplomové práci, tento rozhovor smí být archivován a tím zprostředkován pro účely výuky či dalších výzkumů, a to v anonymizované podobě, bez spojení s mým jménem a s mojí osobou: ANO – NE

Jméno respondenta: *Zuzana Hippmannová*

Jméno tazatele: *LENKA PTAČKOVÁ*

Podpis respondenta:

Podpis tazatele: *Lenka Ptáčková*

Datum: *18.8.2010*

Ivo Lorenc – zakladatel kavárny, *Kolíbka*.

Informovaný souhlas s rozhovorem a jeho zpracováním

Dne září 2010 jsem poskytl/a rozhovor studentce Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze (FHS UK) Bc. Lence Ptáčkové.

Rozhovor byl realizován v rámci výzkumu empirické části diplomové práce na téma *Role státu v oblasti sociálního podnikání v České republice*. Rozhovor bude součástí výzkumu v rámci diplomové práce studentky, která je vedena na katedře Studií občanské společnosti (FKS UK).

Přepis rozhovoru bude v rámci uvedeného výzkumu zpracováván jen v anonymizované podobě, bez souvislosti s mým jménem a kontaktem na moji osobu.

Souhlasím s tím, že úryvky z tohoto rozhovoru mohou být součástí výstupu z výzkumu (výzkumné zprávy/diplomové práce) nebo publikace (odborný článek apod.), a to v anonymizované podobě bez mého jména a souvislosti s mojí osobou.

Až skončí výzkum k diplomové práci, tento rozhovor smí být archivován a tím zprostředkován pro účely výuky či dalších výzkumů, a to v anonymizované podobě, bez spojení s mým jménem a s mojí osobou: ANO – NE

Jméno respondenta: IVO LORENC

Jméno tazatele: LENA PTÁČKOVÁ

Podpis respondenta:

Podpis tazatele: Ptáčková

Datum: 21.9.2010

Aleš Lang – ředitel, BONA o.p.s.

Informovaný souhlas s rozhovorem a jeho zpracováním

Dne září 2010 jsem poskytl/a rozhovor studentce Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze (FHS UK) Bc. Lence Ptáčkové.

Rozhovor byl realizován v rámci výzkumu empirické části diplomové práce na téma *Role státu v oblasti sociálního podnikání v České republice*. Rozhovor bude součástí výzkumu v rámci diplomové práce studentky, která je vedena na katedře Studií občanské společnosti (FKS UK).

Přepis rozhovoru bude v rámci uvedeného výzkumu zpracováván jen v anonymizované podobě, bez souvislosti s mým jménem a kontaktem na moji osobu.

Souhlasím s tím, že úryvky z tohoto rozhovoru mohou být součástí výstupu z výzkumu (výzkumné zprávy/diplomové práce) nebo publikace (odborný článek apod.), a to v anonymizované podobě bez mého jména a souvislosti s mojí osobou.

Až skončí výzkum k diplomové práci, tento rozhovor smí být archivován a tím zprostředkován pro účely výuky či dalších výzkumů, a to v anonymizované podobě, bez spojení s mým jménem a s mojí osobou: ANO – NE

Jméno respondenta: ALEŠ LANG

Jméno tazatele: LENKA PTÁČKOVÁ

Podpis respondenta:

Podpis tazatele:

Datum: 22.9.2010

Jan Vrzal – zakladatel sociální firmy, *Rubisco*.

Informovaný souhlas s rozhovorem a jeho zpracováním

Dne září 2010 jsem poskytl/a rozhovor studentce Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze (FHS UK) Bc. Lence Ptáčkové.

Rozhovor byl realizován v rámci výzkumu empirické části diplomové práce na téma *Role státu v oblasti sociálního podnikání v České republice*. Rozhovor bude součástí výzkumu v rámci diplomové práce studentky, která je vedena na katedře Studií občanské společnosti (FKS UK).

Přepis rozhovoru bude v rámci uvedeného výzkumu zpracováván jen v anonymizované podobě, bez souvislosti s mým jménem a kontaktem na moji osobu.

Souhlasím s tím, že úryvky z tohoto rozhovoru mohou být součástí výstupu z výzkumu (výzkumné zprávy/diplomové práce) nebo publikace (odborný článek apod.), a to v anonymizované podobě bez mého jména a souvislosti s mojí osobou.

Až skončí výzkum k diplomové práci, tento rozhovor smí být archivován a tím zprostředkován pro účely výuky či dalších výzkumů, a to v anonymizované podobě, bez spojení s mým jménem a s mojí osobou: ANO – NE

Jméno respondenta: *VRZAL JAN*

Jméno tazatele: *LENKA PTÁČKOVÁ*

Podpis respondenta: *Vrzal*

Podpis tazatele: *Ptáčková*

Datum: *16.9.2010*

Informovaný souhlas s rozhovorem a jeho zpracováním

Dne 1. října 2010 jsem poskytl/a rozhovor studentce Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze (FHS UK) Bc. Lence Ptáčkové.

Rozhovor byl realizován v rámci výzkumu empirické části diplomové práce na téma *Role státu v oblasti sociálního podnikání v České republice*. Rozhovor bude součástí výzkumu v rámci diplomové práce studentky, která je vedena na katedře Studií občanské společnosti (FKS UK).

Přepis rozhovoru bude v rámci uvedeného výzkumu zpracováván jen v anonymizované podobě, bez souvislosti s mým jménem a kontaktem na moji osobu.

Souhlasím s tím, že úryvky z tohoto rozhovoru mohou být součástí výstupu z výzkumu (výzkumné zprávy/diplomové práce) nebo publikace (odborný článek apod.), a to v anonymizované podobě bez mého jména a souvislosti s mojí osobou.

Až skončí výzkum k diplomové práci, tento rozhovor smí být archivován a tím zprostředkován pro účely výuky či dalších výzkumů, a to v anonymizované podobě, bez spojení s mým jménem a s mojí osobou: ANO – NE

Jméno respondenta: ANDREA ŠVÁCHOVÁ

Jméno tazatele: LENKA PTÁČKOVÁ

Podpis respondenta: A. Šváchová

Podpis tazatele: Ptáčková

Datum: 1. 10. 2010

Příloha 5

Otázky pro sociální podnikatele

1. Informace o podniku:

- Jakou právní formu má Váš sociální podnik?
- Proč jste si zvolil/a právě tento právní typ pro sociální podnikání?
- Jaké výhody přináší tento právní typ pro účely sociálního podnikání?
- Jaké nevýhody přináší tento právní typ pro účely sociálního podnikání?
- Kdybyste začínal/a se sociálním podnikáním, jakou právní formu byste zvolil/a a proč?

- Kdy vznikla Vaše organizace?
- Jaké důvody Vás vedly k založení vaší organizace?
- Pro jaké klienty je sociální podnik určen?
- Proč právě tato skupina osob?
- Máte zkušenost s prací s jinými skupinami osob?
- Chtěl/a byste spolupracovat s jinou skupinou osob?
- Co Vám ve spolupráci brání?

2. Komunikace se státními úředníky:

- Máte osobní zkušenost se státními úředníky v kontextu s Vaším sociálním podnikem?
- Jakou formou komunikujete se státními úředníky a co je obsahem této komunikace?
- Jste s touto formou komunikace spokojen/a?
- Co byste na této komunikaci změnil/a?
- Jaký máte osobní postoj ke státním úředníkům?
- Jaký postoj mají státní úředníci dle Vašeho názoru k Vám?
- Jaké role má dle Vašeho názoru stát v oblasti sociálního podnikání?
- Jak své role plní/neplní?
- Co by se mělo změnit?

- Využíváte státní dotace či jiný typ státní podpory pro Váš sociální podnik? Pokud ano, jaký je/byl průběh, spolupráce či případné problémy?
- Využíváte nebo jste někdy využil/a financování z Evropských strukturálních fondů? Pokud ano, jaký je/byl průběh, spolupráce či případné problémy?
- Máte i jiné zdroje financování Vašeho sociálního podniku?
- Můžete v poměrné částce říci, kolik procent tvoří jednotlivé zdroje rozpočet Vašeho sociálního podniku?
- Měl by stát podporovat sociální podnikatele?
- Jakou formu státní podpory byste osobně uvítal?
- Je nějaký druh státní podpory, který v ČR zásadně chybí?
- Máte informace o zahraničních zkušenostech a praxe v oblasti sociálního podnikání?
- Co by podle Vás motivovalo nesociální podnikatele, aby se stali podnikateli sociálními?
- Informuje stát dostatečně o možnostech sociálního podnikání?
- Jakou účinnou formou by měly být informace o sociálním podnikání šířeny?

3. Vlastní hodnocení:

- Jakou roli dle Vašeho názoru hraje sociální podnikání ve společnosti?
- Jak vnímáte vlastní přínos sociálního podniku?
- S jakými reakcemi ohledně činnosti Vašeho sociálního podniku se setkáváte?
- Jsou pro Vás tyto reakce důležité?
- Jaké státní rozhodnutí by Vám pomohlo v činnosti sociálního podniku?

Děkuji Vám za rozhovor.